

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСНА РАДА
УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
КРЕМЕЦЬКА ОБЛАСНА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА
АКАДЕМІЯ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

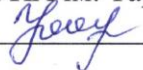
ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні Вченої ради академії
(протокол № 1 від 31.08 2018р.)
Голова В. Є. Бенера

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ РОБОТУ
СТУДЕНТІВ

ПОГОДЖЕНО

Голова студентського ректорату
КОГПА ім. Тараса Шевченка

 Ботвінко Т. Ю.

Кременець - 2018

1. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

1.1. Науково-дослідна робота студентів (далі НДРС) є важливим чинником сприяння задоволенню потреб студентів у професійній та науковій підготовці, забезпечує удосконалення фундаментальності знань у багатоступеневій підготовці спеціалістів.

1.2. НДРС організовується з метою розширення можливостей студентів здобувати вищу освіту якісно вищого рівня.

1.3. НДРС покликана допомогти студентам поглибити і творчо опанувати навчальний матеріал, методику та засоби самостійного рішення наукових і технічних завдань, здобути навички роботи в наукових колективах.

2. ФОРМИ УЧАСТІ СТУДЕНТІВ В НДРС

2.1. Науково-дослідна робота студентів виконується в навчальний і позанавчальний час (за межами обов'язкових навчальних занять).

2.2. Науково-дослідна робота, яка виконується студентами в навчальний час, включає:

- вивчення теоретичного курсу «Основи наукових досліджень»;
- виконання завдань підвищеної складності на практичних заняттях;
- участь у постановці нових лабораторних робіт;
- аналіз результатів лабораторних робіт із застосуванням статистичних методів;
- розробка нових програм для вирішення на ЕОМ;
- використання найновіших досягнень при виконанні курсових робіт, творчий пошук нових технічних рішень, у т.ч. через Internet;
- виконання реальних курсових робіт;
- виконання дипломних проектів з елементами наукових досліджень;
- виконання дипломних проектів за замовленням органів освіти і культури, підприємств;
- рішення задач дослідницького характеру в період навчальних і виробничих практик;
- вивчення спецкурсів тощо.

2.3. Науково-дослідна робота, яка виконується студентами в позанавчальний час, включає:

- роботу в студентських наукових гуртках, проблемних гуртках;
- участь у роботі спецсеминарів,
- виконання науково-дослідної роботи з бюджетної та госпдогвірної тематик;
- роботу в студентських творчих колективах, СЛКБ, тощо.

2.4. Теоретичний курс «Основи наукових досліджень» та інші вивчаються

студентами згідно з навчальним планом усіх спеціальностей. Опанування теоретичним курсом студенти підтверджують отриманням заліків.

2.5. З метою набуття навичок теоретичних досліджень і творчого підходу для студентів молодших курсів на практичних заняттях видаються завдання на вирішення задач підвищеної складності. Такі завдання видаються індивідуально або групі студентів (2-3 чол.).

2.6. При проведенні лабораторних робіт на стандартному обладнанні студенти більш глибоко вивчають методику експерименту, устаткування й обладнання, вимірювальні прилади та апаратуру.

Методика проведення лабораторних робіт колективно обговорюється. Окремі студенти залучаються до узагальнення та статистичної обробки результатів експериментів, виконаних студентами.

При постановці нових лабораторних робіт студенти залучаються до конструювання та монтажу обладнання, складання вимірювальних схем, проведення експерименту тощо.

На виконання лабораторних робіт з елементами наукових досліджень видається завдання індивідуально або групі студентів (3-5 чоловік). У звіті з лабораторної роботи відображаються питання НДРС.

2.7. У курсових роботах студенти орієнтуються на використання найновіших досягнень науки і техніки, на творчий пошук технічних рішень. У завданні на виконання курсової роботи індивідуально (за згодою зі студентом) зазначаються питання, які повинні бути додатково досліджені й опрацьовані на високому рівні.

Пріоритет необхідно віддавати реальним курсовим проектам, які виконуються на замовлення органів освіти та культури.

В пояснювальній записці слід виділити розділ, який виконується з елементами наукових досліджень.

2.8. При виборі місць виробничих і переддипломних практик необхідно забезпечити участь студентів у розробці в реальних умовах нових методів і засобів проведення робіт, удосконаленні конструктивних рішень і технологічних процесів.

Кожному студенту або групі студентів видається завдання на рішення в період практики питань дослідницького характеру.

2.9. Однією з основних форм НДРС у навчальному процесі є студентські наукові семінари на випускових кафедрах. Кожний студент зобов'язаний брати участь у спецсемінарі за вибором. Кількість семінарів, їх назва затверджується на засіданні кафедри. Далі тематика спецсемінарів може змінюватися залежно від контингенту студентів та їх цільової підготовки. За підсумками участі в семінарі студентам виставляється залік.

2.10. Важливим видом НДРС у освітньому процесі є проведення наукових досліджень під час виконання дипломних робіт. Елементами НДРС можуть бути:

- роботи дослідного характеру;

- дослідна робота, яка виконується з тематики кафедри;
- дослідні роботи, результати яких представлені до публікування або опубліковані:
- роботи, які рекомендовані до впровадження ЕК;
- роботи, які представлені до експонування на різних виставках, конкурсах, олімпіадах тощо.

Дипломна робота завершує цикл самостійних робіт зі спеціальних курсів і є найбільш складною заключною ланкою НДРС, яка виконується студентами за весь час навчання в академії.

2.11. Для студентів молодших курсів на випускних кафедрах організуються наукові гуртки. На кожній кафедрі може функціонувати один або декілька гуртків. Студентські гуртки організуються також і на кафедрах навчального закладу.

Тематика гуртків розглядається та затверджується на засіданні кафедри. Керує роботою гуртка найбільш досвідчений викладач.

Мета організації гуртків – залучення студентів до наукового пошуку, розвиток своїх творчих здібностей, навчання узагальнення літературних джерел, виконання невеликих наукових досліджень.

Підсумком роботи студентів у наукових гуртках є написання реферату, доповіді на науковій конференції, стаття в журналі, участь в олімпіаді.

2.12. Після вивчення спецкурсу за бажанням студентів на спецкафедрах може бути організований спецсемінар із метою більш глибокого вивчення цього курсу. Програма роботи семінару, склад і керівник затверджуються на засіданні кафедри.

План роботи семінару розробляється до початку навчального року. В ньому зазначається дата проведення засідання, тема занять, доповідачі.

2.13. Розвитку творчих здібностей студентів сприяє їх участь у виконанні завдань із бюджетної та госпдогвірної тематик, які розробляються кафедрами, лабораторіями.

Робота з госпдогвірної тематики здійснюється студентами з оплатою на правах штатного сумісництва.

3. СИСТЕМА КОМПЛЕКСНОГО ПЛАНУВАННЯ НДРС

3.1. Комплексний план передбачає єдність навчальної, наукової та виховної роботи, їх тісна взаємодія, яка реалізується в навчальному процесі та в позанавчальний час. Основне завдання комплексного плану – забезпечити безперервну участь кожного студента в науковій роботі за весь період навчання.

3.2. Науково-дослідна робота студентів планується як окремий розділ у навчальних планах спеціальностей, робочих програмах дисциплін, у розкладі в межах звичайної сітки навчального часу. Необхідний час відводиться за рахунок годин, передбачених навчальним планом і які знаходяться в

розпорядженні Ради академії, а також у ході перегляду змісту лабораторних робіт, семінарів, курсових і дипломних робіт, практик тощо.

НДРС у позанавчальний час проводиться за графіком, встановленим кафедрами, згідно з індивідуальним планом роботи студентів із кафедральної тематики.

3.3. Комплексний план НДРС складається з трьох розділів:

- плани НДРС на кафедрах із наукових дисциплін;
- факультетські плани НДРС за спеціальностями;
- загальноакадемічних заходи з організації та розвитку НДРС.

3.4. У кафедральних планах НДРС відображаються всі питання роботи кафедри з організації наукової роботи студентів у процесі всього періоду вивчення певної дисципліни, а також роботи студентів у позанавчальний час.

У планах зазначається:

- завдання підвищеної складності для вирішення їх на практичних заняттях відповідальними за їх проведення і аналіз рішення;
- перелік питань науково-дослідного характеру, які включаються в лабораторні роботи, порядок їх виконання, обговорення та відображення у звітах;
- перелік програм для рішення задач на ЕОМ;
- перелік елементів науково-дослідного характеру, які включаються в тематику курсових робіт,
- перелік реальних курсових проектів;
- елементи наукових досліджень, які включаються в дипломні роботи;
- перелік завдань, які вирішуються під час виробничих технологічних практик;
- перелік обов'язкових і факультативних спецкурсів;
- тематика роботи студентських наукових гуртків;
- перелік завдань і робіт, які виконуються з кафедральної тематики.

Кожна кафедра обирає можливі для неї форми залучення студентів до наукової діяльності а також пропонує нові форми, які задовольняють завдання організації НДРС. У планах вказуються форми залучення студентів, назва робіт, строки виконання, відповідальні викладачі, виконавці – студенти, строки виконання, стан звітності, очікувані результати виконання робіт (доповідь, стаття, реферат, макет, модель, заявки на винахід). Кафедра довільно може вносити й інші елементи в планування. План НДРС затверджується на засіданні кафедри в строки затвердження навчальної документації на наступний навчальний рік. Основою для розробки кафедральних планів є комплексний план наукової роботи.

3.5. В факультетських планах НДРС відображається організація науково-дослідної роботи студентів з певної спеціальності на весь час навчання. Планом визначають форми і обсяги НДРС на кожному курсі, по кожній кафедрі та дисципліні. Плани затверджуються на раді факультету

3.6. У загальноакадемічних заходах з організації і розвитку НДРС

відображаються планування, організація та контроль НДРС в академії, підвищення кваліфікації та методичного рівня організаторів і наукових керівників НДРС, організаційно-масові, наукові та науково-технічні заходи, організація, науково-методичної роботи, інші вузівські заходи.

4. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НДРС

4.1. По кожній спеціальності відповідною кафедрою розробляється на основі типової робоча програма теоретичного курсу «Основи наукових досліджень». Узгодження і затвердження програми здійснюється у встановленому порядку. Так само розробляються програми інших спецкурсів.

4.2. На кафедрах з дисциплін і спеціальностей розробляються наступні матеріалу :

- методичні вказівки щодо проведення досліджень за дисциплінами;
 - методика з НДРС у курсових і дипломних роботах;
 - методика з НДРС при виконанні лабораторних робіт дослідницького характеру;
 - методика з НДРС при проходженні виробничої та технологічної практики;
 - рекомендації з методики обробки й аналізу експериментальних даних.
- При необхідності кафедра може підготувати інші методичні розробки, які сприяють підвищенню ефективності НДРС.

5. СТРУКТУРА УПРАВЛІННЯ НДРС

5.1. Виконавчими органами з організації й удосконалення НДРС є:

- рада НДРС академії;
- відповідальні за НДРС на факультетах і кафедрах.

5.2. На раду НДРС академії покладаються наступні завдання:

- загальне керівництво НДРС, контроль за НДРС на кафедрах і факультетах,
- узагальнення і поширення передового досвіду організації НДРС в академії;
- організація і проведення заходів з НДРС (конкурси, виставки, олімпіади, огляди, наради, семінари);
- розробка положень і рекомендацій щодо удосконалення форм і методів НДРС;
- облік і звітність НДРС академії;
- координація роботи з МОН України, Всеукраїнською радою з НДРС, з радою НДРС міжвузівського центру.

5.3. На факультеті повну відповідальність за організацію проведення НДРС і її результати несе декан, а на кафедрі – завідуючий кафедрою. На засіданні кафедри може бути призначений відповідальний викладач за НДРС,

який планує, організує і відповідає за всю НДРС на кафедрі, здійснює контроль за роботою гуртків і семінарів і веде облік їх роботи, залучає студентів до науково-дослідної роботи на кафедрі і в лабораторії, проводить вузівський тур конкурсу кращих наукових студентських робіт, подає факультетській раді НДРС кращі студентські роботи; проводить вузівський тур конкурсу курсових і дипломних робіт за спеціальністю, дає пропозиції раді НДРС факультету про участь студентів у наукових конференціях, виставках, конкурсах, веде облік і контролює участь студентів у виконанні кафедральної тематики, веде необхідну документацію з НДРС на кафедрі, складає звіт із НДРС кафедри у встановленій формі, готує питання з НДРС на засіданні кафедри.

6. ПОЛОЖЕННЯ ПРО ОЛІМПІАДУ В АКАДЕМІЇ

6.1. I етап Всеукраїнської студентської олімпіади проводиться з метою дальшого підвищення рівня підготовки молодих спеціалістів. Основними завданнями Всеукраїнської олімпіади є: залучення студентів до оволодіння більш глибокими та міцними знаннями, розвиток навичок самостійної і наукової роботи.

Всеукраїнська олімпіада проводиться в два тури. Перший тур, проводиться в січні – лютому у закладі вищої освіти і передбачає:

- предметні олімпіади;
- олімпіади за спеціальностями.

Для організації та проведення першого туру олімпіади в академії створюється оргкомітет із числа провідних учених, представників ректорату і громадських організацій академії.

6.2. Предметні олімпіади організуються переважно серед студентів молодших курсів за всіма загальноосвітніми та фаховими дисциплінами на базі вивченого ними навчального матеріалу.

Завдання предметних олімпіад і систему їх оцінювання розробляються відповідними кафедрами і передбачають перевірку знань студентів із теоретичних питань, вирішення задач, які мають практичне значення, проведення експерименту.

Для проведення предметних олімпіад на відповідних кафедрах створюються журі в складі 3-4 чоловік із числа провідних викладачів.

Журі не пізніше 25 лютого подають вузівському оргкомітету інформацію про участь студентів академії в предметних олімпіадах, олімпіадах за спеціальностями, а також визначають студентів-переможців, рекомендованих до заохочення, повністю ім'я, по батькові.

6.3. Олімпіади за спеціальностями проводять випускні кафедри з профільюючих дисциплін серед студентів старших курсів.

Завдання олімпіад за спеціальностями включає найбільш важливі загальнотеоретичні положення за спеціальностями, а також комплекс методики викладання спеціальних дисциплін у школі, закладах культури,

наукової організації праці, а також інших предметів, знання яких необхідні майбутнім спеціалістам. Конкретні форми та методи проведення олімпіад зі спеціальності вибираються кафедрами залежно від їх специфіки.

Переможці вузівського туру беруть участь у Всеукраїнському турі, який проводиться в квітні – травні кожного року. Всеукраїнський тур проходить у формі предметних олімпіад і конкурсів за спеціальністю.

7. ВИДИ ЗАОХОЧЕННЯ СТУДЕНТІВ І КЕРІВНИКІВ НДРС

7.1. Студенти, які успішно займаються науково-дослідною роботою, мають право брати участь у вузівському конкурсі на кращу наукову роботу, доповідати на наукових конференціях академії й інших вузів, на одержання дозволу вільного відвідування обов'язкових занять за згодою з деканом; на переведення на індивідуальний графік навчання, друкувати наукові статті (самостійно чи в співавторстві з викладачем); оформляти заявки на винахід; виконувати роботи за госпдоговорами на підвищену стипендію, виконувати дипломну роботу замість складання підсумкових екзаменів.

7.2. Студенти, які досягли успіхів у науковій роботі й організації НДРС нагороджуються грамотами, грошовими преміями, їм оголошується подяка згідно з наказом ректора.

7.3. Студенти-переможці Всеукраїнської та вузівської олімпіад, творчих конкурсів, виставок, конференцій відповідно з діючим Положенням можуть нагороджуватися:

- дипломами МОН України,
- дипломами та грамотами Тернопільської обласної ради, Тернопільської облдержадміністрації, Департаменту освіти і науки Тернопільської облдержадміністрації;
- дипломами та грамотами від навчального закладу;
- грамотами і грошовими преміями.

7.4. Студенти, які виявили здібності до наукової роботи і які досягли певних успіхів, можуть бути рекомендовані вченими радами факультетів для вступу до магістратури або аспірантури.

7.5. Викладачі, аспіранти, які успішно і систематично здійснюють керівництво НДРС, нагороджуються грамотами Міністерства освіти і науки України; грамотами ректорату, грошовими преміями.